

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 n.) izven Trsta pa po 8 stotink (4 n.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Bodočnost Istre.

IV.

Iz vseh dosedanjih člankov je jasno razvidno, da vsi napori, vsa nasilstva vladajoče italijanske kliše ne preprečijo procesa, ki se vrši v preporedu Istre. Naši »čistokrvni« Italijani naj le in še bolj otepajo okoli sebe, kakor bi bili besni, ne pomagajo jim nič. Narava je neizprosna in ta narava pripomore hrvatsko-slovenskemu narodu v Istri do njega naravnih pravic, do gospodstva in deželi. To stoji kakor amen v očenahu.

V Istri se bje borba, katera končno določi, da-li naj v bodočnosti italijanski ali slovanski živelj gospoduje ob morju Adrijanskem?! V tej borbi mora živelj romanski podleči končno. Slovanstvo je tu mlado in čvrsto, romanstvo staro in trhlo. Slovanstvo ima pred sabo jasno in nadejno bodočnost, romanstvo pa za sabo slavno minolost, a pred sabo žalostno sedanjost in nenadobudno bodočnost.

Borba, ki se bje tu, je nejednaka borba; podobna je borbi med preživelim starcem in mladeničem v najboljnjih letih; zato je tudi jasno, kdo more končno podleči, oziroma kdo iziti iz borbe kakor zmagovalce.

Borba, ki se bje v Istri med italijanskim in hrvatsko-slovenskim življenjem, torej ni samo borba lokalnega pomena, marveč je v Istri in v Primorju sploh ona točka, kjer se odloči končno, kdo bo gospodoval v bodočnosti nad morjem adrijanskem: ali slovanski ali romanski živelj?!

Konečna naša zmaga v Istri je v interesu vseskupnega slovanstva, kateremu je v dolžnost, da nas podpira v tej borbi moralno in materialno. Ko si priborimo Goriško in Istro, mogli se bomo vreči na Trst z vsemi silami.

Da! Tudi Trst mora postati naš! Ne danes ali jutri, tudi ne čez eno desetletje. Če je pred petdesetimi leti bila večina tržaškega prebivalstva slovenske narodnosti, lahko bo za daljnih 50 let isto... Naj se nihče ne posmehuje, češ, to so utopije! Trst je na naši zemlji, okolica je naša; kaj je torej bolj naravno, nego to, da tudi v mestu samem postanemo gospodarji mi?!

Ali to sem omenil le mimogrede, hoté opozoriti, da tega končnega cilja ne smemo nikdar izpustiti iz-pred oči!

A zdaj treba, da odgovorimo na vprašanje: kako se nam bo vesti nasproti Italijanom, ko postanemo (prej ali slej) mi gospodarji Istre?! Povsem umevno bi bilo, če bi odgovorili na to vprašanje z znanim pre-

govorom: Kakor se posoji, tako se povračuje! In kdo bi jim mogel šteti to v zlo, če bodo istrski Hrvatje in Slovenci svoj čas povračali milo za drago?! Človeška pravica je taka, da se rada maščuje, in če se maščuje človek, kateremu je bila prizadeta krivica, je to pač lahko umevno. Osebito velja to v politiki.

Kljubu temu mi pač ne bomo smeli nikdar slediti temu nagonu, tej želji po maščevanju. Naša borba ne gre za poslovanje Istre, ampak naša borba gre za to, da si pridobimo v Istri oni vpliv, ono veljavo, katera nam gre in nam pritiče po našem številu v tej deželi in po dejstvu, da bivamo tu že davna stoletja in da smo mi bili, ki smo jo, ko je bila uničena in opustošena po groznih nadlogah, kultivirali zopet in jo ohranili. To zahtevamo, za to se borimo in to gotovo dosežemo. Ko pa dosežemo ta svoj cilj, ne bomo segali po pravicah Italijanov. Nikdar naj ne bo očitala zgodovina, da je vsled nasilstva Slovanov zginil italijanski narod v Istri!

V Istri je že danes komaj 20% Italijanov, a mej temi je dobra polovica takih, katerih predniki so bili Slovani. To nam pričajo najjasnejše njihova slovanska imena. Jasno je torej, da ni potreba več niti jednega stoletja, ko v Istri ne bo več govora o italijanski narodnosti kakor taki.

Dokler pa v Istri živi eden sam Italijan, naj se istemu ne odreka nobena onih pravic, ki mu tičejo! Italijanski živelj, italijansko mišljenje v Istri izgine brez nasilstva, samo ob sebi.

Pač se bo jezik Dantejev in Petrarkov razlegel še stoletja ob obalah Istre, ali italijanski narod, italijansko mišljenje v Istri — to izgine. Istra ima pač za sabo — če tudi navidezno, umetno — italijansko minolost, živi v italijanski sedanjosti, ali pred sabo ima slovansko bodočnost.

To je neizprosna usoda, pred katero »italijanstva« Istre ne obvarujejo vsi napori, vsa nasilstva.

Slavoljub Podslapinsky.

Politični pregled.

TRST, 19. junija 1900.

K položaju. Zopet je beležiti izjave dveh čeških odličnjakov o sedanjem političnem položaju. Posl. dr. Fort je govoril v političnem klubu v Nimborku. O češki obstrukciji je menil, da je dosegla hipen vspeh, ki pa je važen, ker gotovo pospeši proces razsula in prinese zaporedoma spremembe v

zega. Prvi se je odlikoval po svoji razsodnosti in svoji skušenosti, a drugi po svojem mladeniškem navdušenju in po svoji ogojevitosti....

Danes sta bila sama v goreni sobi domače hiše. Govorila sta o predstojajočih volitvah za državni zbor. Vanič je počel svojemu očetu, da so razmere za narodno stvar nepričakovano dobre in ugodne. Naštevati je celo vrsto takih, ki so bili vedno proti narodni stranki, a so zdaj prišli do spoznanja. Na vsaki način mora biti sijajna zmaga na naši strani. Tako je zaključil Vanič svoje poročilo.

A stari mu je rekel:

— Počasi, počasi, fant! Ti si še mlad, neizkušen. Ne poznaš še sveta, niti naših ljudi. Veruj mi, da se mnogo njih, na katere računamo za gotovo, še v zadnjem trenutku izneveri.

Vanič je zmignil z ramami, potem pa je menil:

— Kaj pravite, oče, ko bi se lotili starega Santola?! Ali menite, da bi ga ne bilo mogoče iztrgati iz lahonskih krempljev?

politiško scenerijo. Oziri na desnico niso mogli ovirati Čehov, ker se ista ni pokazala dovolj trdne, da bi pomagala Čehom v časih največje nevarnosti. To ni bilo pošteno zavezništvo za čase sile, ampak bi bilo prej društvo — veteranov. Nobeno češko oko ne potoči solze za desnico. Na sklicanje pravne konference ne veruje govornik, ker mej Nemce ni še prišlo tako razpoloženje, da bi hoteli skleniti mir.

Istotako ne veruje v oktroiranje jezikovnih načrtov, kajti državnik, ki bi se drznil kaj takega, bi zaslužil ime avstrijskega Herostrata. Tudi na oktroiranje novega poslovnega reda ni misliti. Ostaja torej le razpuščenje zbornice, a to bi prineslo — kaos. V tej zmešljavi pride do zadnjega spopada med dvema nasprotnima si načeloma: med načelom ohranjenja in utrjenja nemškega nadvladja, in med načelom rekonstrukcije ustave v zmislu federalizacije, ugajajoče interesom države. V tem zmislu se češko vprašanje povzdiga v evropsko vprašanje. Od rešitve tega vprašanja bo odvisno, ali naj se Avstrija poniža v odvisnost od Berlina, ali pa najde formulo, ki Nemcem dovoli pristojno jim političsko stališče in hkratu zadovolji tudi druge narodnosti, da tako Avstrija postane velika Švica, državna zveza vseh svojih narodov, kakor samostojen člen med evropskimi državami.

Istega dne je govoril posl. dr. Kramar. On gleda s skrbjo v bodočnost. Ali bolj se boji za državo, nego za češki narod. Ta poslednji lahko prestane še marsikako nezgodo, država pa ne. Ne proti Mladočehom, ampak proti narodu češkemu naj bi bila naperjena politika namerjane nove večine. K temu morejo svetovati le oni, katerim senibati za narodno bodočnost svojo, tudi če Avstrija razpade, in ki hočejo le nemško Avstrijo, ali nobena avstrijska vlada ne bi mogla prevzeti odgovornosti za izvršenje tega nasveta.

Ako se odloči vlada, da potom zakona uredi jezikovno vprašanje, mora storiti to le tako, da ne bo ne zmagovalcev ne premaganih. Drugače bi si pred sodnim stolom zgodovine naložila neodpušten greh, ker bi Čehe potisnila v načelno negativno opozicijo proti vsemu, kar je v interesu države in nje bodočnosti. Dr. Kramar svari Čehe, naj ne obsipljejo z očitjanji onih, ki so se sedaj postavili proti njim. Stranke se morejo raziti — narod pa se najdejo zopet. Govornik želi mir, da ne bo Čehom trebalo

Stari Čič se je nasmehnil in molčal.

— No, kaj mislite oče?

— Hm, kaj mislim? Rekel sem ti že oni dan, da je mati slaba in boleha, da treba torej, da se oženiš ti, da pride mlada gospodinja v hišo. In ti si rekel, da hočeš snubiti Santolovo bico. Ker se pa bojiš, da ti Santol ne da hčere, dokler bo tiščal v lahonskih krempljih, bi ga ti rad spreobrnil. A to ne pojde! Santol ne bo nikdar naroden, njegova hči nikdar tvoja!

— Zakaj ne, oče? Zakaj bi ne bilo mogoče prepričati starega Santola in ga spreobrnila na narodno stran?

— Preveč ga imajo Lahoni v krempljih. Lahonska gospoda se mu znajo prilizovati in on jim veruje vse. Poprej bi verjel, da se stolp v Pomjanu postavi na glavo, nego bi veroval, da stari Santol pride do spoznanja in odpre oči.

— No, oče, če že mislite, da bo on vedno ostal Lahon, ali zakaj naj bi radi tega njegova hči ne mogla postati moja?

(Pride še.)

dokazati, kako morejo prestati daljšo borbo in kako se jim more škoditi, a da se jih ne more premagati.

Ve. eli nas, da moremo danes beležiti velesimpatičen pojav iz poljskega novinstva. Baš došla nam Krakovska »Nowa Reforma« piše v dopisu z Dunaja o zadnjih dogodkih v državnem zboru in o političnem položaju sploh zelo pametno in objektivno. Omenjeni list pravi, da so nemški listi polni opisov, kako so Čehi vodili obstrukcijo; tega pa nihče ne vpraša, zakaj so jo vodili! Boj med Čehi in Nemci ni boj za ureditev jezikovnega vprašanja, marveč je boj o sistemu, od čegar izida ni odvisen le obstanek češkega naroda, ampak obstanek in razvoj slovanskih narodov v Avstriji sploh.

Ta je boj federalizma in narodne avtonomije proti nemškemu centralizmu. Češki voditelji, katerih »obzorje sega precej dalje, nego iz gospodske ulice do dvora«, so bliskoma spoznali, za kaj gre tu ter so začeli ta boj na življenje in smrt. Njihov boj je boj vseh šibkejših, t.j. vseh slovanskih narodov v Avstriji.

Češka in nemška obstrukcija. Dunajski poročevalec lista »Slovo Polskie« poroča, da je predsednik poljskega kluba, vitez Jaworski, dobil veliki križ Leopoldovega reda, in podpredsednik grof Dzieduszycki red železne krone prvega reda. To odlikovanje da sta rečena parlamentarca dobila, ker sta se trudila, da bi bil parlament začel redno delovati, da se torej češka obstrukcija uduši.

Češka obstrukcija?! Ha! ha, če se ne motimo, so Čehi Slovani. In mi se spominjamo, da je bilo časov, ko so se Čehi krepko borili proti — nemški obstrukciji. In mi smo tega, morda — ne vemo, morda — najjavnega menenja, da obstrukcija je obstrukcija, da torej ni nič manje škodljiva in grda, če jo tirajo Nemci, nego če jo tirajo Slovani. Zato se nam usiljuje vprašanje, kako to, da takratna vlada ni nobenega Slovana predložila v odlikovanje?! Nasprotno, obstrukcija je triumfalna, Badien je moral iti, odpravili so jezikovne naredbe za Češko itd.

Vidite torej: boritelje proti češki obstrukciji predlagajo vlade v odlikovanje, boriteljem proti nemški obstrukciji se — jemljejo jezikovne naredbe! Kako že pravi tisti nemški pregovor: Ja Bauer, das ist was anderes!

Avstrijci — Rusi. Iz Rusije poročajo, da je ruska vlada od 1. januarja in do 1. maja 310 Avstrijeem podelila državljansko pravico. Ti Avstrijci bivajo sedaj v okraju Lublina. — Velika večina teh novih ruskih državljanov so kmetje, ki so si nakupili zemlje in obdelujejo isto.

Ta grozna »sovražnica« Avstrije, ta sovražnica, proti kateri je bilo pri nas in je še toliko ropota, dala je torej v tako kratkem času državljansko pravico 310 Avstrijeem! Naša zaveznica Nemčija, ta naša nemška prijateljica, pa podi dan za dnem Avstrijece iz Nemčije čez mejo!

Mi smo proti temu, da bi se naše ljudstvo izseljevalo. Če pa že ni mogoče komu ubraniti, svetovali bi mu, naj gre rajši na Rusko, kjer ostane Slovan, nego da bi šel v druge kraje, kjer bi izgubil lahko tudi svojo narodnost.

Iz ogerskega parlamenta. V večerajnji seji ogerske zbornice poslancev je izjavil minister-predsednik pl. Szell, da umakne kvotno predlogo, ker je zasedanje avstrijskega državnega zbora zaključeno ter bi razpravljanje o isti ne imelo nobenega pomena. Pl. Szell je potem odgovarjal na interpelacijo posl. Kosutha o zmedah na Kitajskem ter izvajal, da je ustaja na Kitajskem napotila tudi Avstro-ogersko, da je v sporazumu z

PODLISTEK.

Zvezda spoznanja.

Slika s Pomjanščine. — Piše: Slavoljub Podslapinsky.

II.

Omenili smo že, da stari Santol ni imel najboljšega menenja o Čičevem Vaniču. Razvideli smo tudi iz njegovega razgovora z Jucko, da se ni posebno laskavo izražal o Vaniču. Vse to pa je izviralo od tod, da sta bila tako Vanič, kakor njegov oče, stari Čič, oba odločna pristaša narodne stranke. Stari Santol pa je sovražil Vaniča tem bolj, ker je bil le-ta eden najvnetejših agitatorjev narodne stranke in je s svojo prepričevalno besedo pridobil že marsikatega za narodno stvar in je že marsikakega nezavedneža vzbudil do zavednosti.

Stari Čič je bil poštenjak od nog do glave in med prvimi narodnimi boritelji in buditelji. On ni zamujal nobene prilike, da je pridobival ljudi za stvar svojega naroda, dokazovaje jim pogubno gospodarstvo in pogubne cilje vladajoče oligarhije italijanske.

Oče in sin sta se popolnjevala eden dru-

ostalimi velevladnimi odposlala 25 mož ladje »Zenta« v varstvo avstrijskih podanikov. Kitaj naj občuti, da ima sebi nasproti solidarno ves omikani svet. Glede vprašanja istega poslanca, ima-li minister za vnanje stvari kakšno zagotovilo, da Rusija, ki operira z največimi četami, ne misli zasesti katerega dela Kitajske, kar bi provzročilo tudi konflikt v Evropi, je minister-predsednik konstatiral, da na merodajnem mestu ničesar ne vedo o kakem posebnem in ločenem stališču katere sile bodi velevladnosti. Končno je pl. Szell izjavil, da naša monarhija ne namerava nobene dalekosežne akcije. (Živahno odobravanje.) Odgovor ministra-predsednika je zbornica vzela na znanje. Pl. Szell je potem iz zgoraj navedenega vzroka umaknil predlogo o kvotnem zakonu, na kar se je zbornica odgodila do 8. oktobra t. l.

Kriza v Italiji. Ko je ministerstvo Pelloux videlo, da ne more nadvladati zmešnjave, ki je navstala v komori, in se ni upalo s pomočjo določeb novega poslovnika brzdati opozicijskih skupin, dobro vedé, da bi srditost opozicije mogla dovesti do katastrofalnih dogodkov, tedaj si je italijanska vlada izprosila od krone dovoljenje, da sme apelirati na narod. Zbornica je bila razpuščena in nove volitve so bile razpisane v vsej naglici. Ali nove volitve niso prinesle tistega uspeha, katerega je pričakovala vlada. Že takrat, ko smo izvedeli totalni izid volitev, smo povdarjali, da je vlada sicer ohranila svojo večino, ali da je vsejedno tepena, ker so se skrajni življi vrnili v pomnoženem številu, moralno ojačeni posebno še po dejstvu, da je na volitvah padel predsednik prejšnje zbornice, torej prav tisti mož, ki je imel nalogo, da jih uduši. Vlada sama je takoj videla, da boj z opozicijo v novi zbornici bo še težavnejši, nego je bil prejšnji. Zato je uvela akcijo za pomirjenje skrajnih strank in je to akcijo dala voditi po predstavljenem predsedniku komore, Gallo. Ali tudi ta prizadevanja so se izjalovila in vladi ni preostalo drugega, nego da je v večerajnji seji podala svojo ostavko.

Seveda se sedaj ugiblje na vse strani, kako se reši kriza. Jedni mislijo, da pride zopet do ministerstva Pelloux v novi sestavi, drugi sodijo, da bo Saracco poklican, da sestavi novo ministerstvo. Skrajna opozicija pa se vede jako zmagozvestno in je prepričana o svoji popolni zmagi, ker — tako pravi »Avanti« — v Italiji da mora biti enkrat konec »reakcije«. Ta zmagozvestnost skrajnih življenj dela po vsej pravici merodajnim krogom velike skrbi, ker priča, da so za Italijo nastopili zelo resni časi, ki bi mogli nastati nevarni tudi monarhični ideji. Kako tužno zvone n. pr. besede, ki jih je pod utisom dogodkov v komori večeraj izustil v senatu njega predsednik Saracco!! Menil je, da se bolj nego kdaj mora v današnjih dneh želati, da se konstitucijske monarhije opro na konservativne moči v obrambo zakonite svobode. Dovolite, da sem tolmač vaših mislij in da izrečem željo, ki se izvija iz prsi in prihaja preko ustnic: »da bi na nebu Italije zopet zasijali oni lepi dnevi, ki so radostili naša mlada leta, da bomo mi stari mogli zapreti svoje oči v miru in zapustiti to zemljo s polnim zaupanjem v usodo velike italijanske domovine!«

V tej elegiji predsednika italijanskemu senatu je izpoved, kako na slabo so se zasukale stvari za dosedanjo Italijo in da je prišlo veliko drugače, nego so mislili sedanji stari v tistih svojih mladih letih. Srečna vnanja naključja so pač mogla zjediniti Italijo, ali notranje gnjilavi ne morejo zdraviti naključja. V to bi trebalo korenitih in dalekosežnih gospodarskih in socialnih reform.

Tržaške vesti.

Gospod Ernest Lavrenčič, absolviran slušatelj dunajske tehnike, rodom iz Trsta, je napravil v petek dne 15. t. m. drugi državni (teoretični in praktični) izpit s prav dobrim vspehom ter je postal inženir strojništva.

Izjava S Kontovelja smo prejeli: Ni ga veselja brez — žalosti. To smo sedaj okusili tudi mi. Kako smo se veselili praznika sv. Rešnjega Telesa, a sedaj se ga spominjamo z žalostjo. Z dobrim namenom in ne sluteči nič slabega, smo šli na procesijo, a sedaj nas nasledki pečejo v dušo. In to tem bolj, ker so nas doleteli po nedolžnem in nepričakovano.

Že pred več nego enim mesecem je naš pečovodja na željo vsega zbora določil, da bomo poleg latinskega peli tudi slovenski na

procesiji v Trstu. V ta namen se je pečovodja obrnil do gospoda skladatelja Hladnika s prošnjo, da nam dopslje par lepih slovenskih skladb. Ker pa nam menda v hipu ni mogel ustreči z novimi slovenskimi skladbami, nam je poslal nekaj latinskih. Ker smo vedeli, da so v prejšnjih letih tudi drugi okoliščanski zbori peli latinske pesmi, nismo ni slutili, da s tem užalimo narodni čut okoličanov. Tako je prišlo, da smo v procesiji peli latinski. **Slovesno pa protestujemo proti domnevanju, kakor da smo prišli v Trst z namenom narodnega izdajstva ali da bi se hoteli prikupiti čifutskemu časopisu!** Bratje dragi, prosimo Vas torej, ne sodite nas krivo! Saj smo — tudi če smo kaj zakrivali, ali, kakor rečeno, ne namenoma — že dovolj tepeni po umazanem »Indipendentu« in njega dopisniku.

Kar se tiče fotografije našega zbora, smo pripravljeni vsi potrditi s prisego, da je brez naše vednosti prišla »Piccolo« v roke in smatramo za nesramno predrzost, da je to na zavraten način dobljeno sliko celo razobesil na okno svojih prostorov, kjer se dan za dan kuje črno sovražstvo proti vsemu, kar je dobro in pošteno. Morete misliti, bratje, kako nas to peče v srce! A ne le naš pevski zbor, ampak tudi našega gospoda župnika sta hotela »Piccolo« in »Indipendente« spraviti v krivo luč. To je mogla storiti le kaka izdajška duša. Mi vsi zastavljamo svojo častno besedo, da je gospod župnik popolnoma prepustil pevce, naj si sami izbirajo pesmi. A ne le sedaj, ampak v vsem času njegovega službovanja na Kontovelju ga poznamo kakor moža, ki zbok svoje značajnosti, nepristranosti in uljudnosti zasluži, da ga spoštujemo in posnema vsakdo!

S temi pojasnili, nadajamo se, bo zadosteno našim sorojakom. Poglejte le naše odpadnike, ki se skrivajo kakor netopirji in nimajo poguma, da bi komu gledali v oči in govorili jasnim čelom. Mi pa nastopamo odkrito in brez strahu. Kaka razlika je torej med nami in — odpadniki!! Zato izjavljamo še enkrat:

Hvala, ki so nam jo peli židovski listi, naši največji sovražniki, je nam v sramoto, zbok česar je z ogorčenjem vračamo nasprotnikom, oziroma je prepuščamo našim izdajcem. Pred takim hinavskim hvalisanjem se bomo čuvali vedno, ker hočemo uživati zaupanje svojega naroda. Podpisani zborovodja in ves pevski zbor obljubujemo, da hočemo vsikdar neustrašeno delati in potegovati se za čast in blagor milega nam naroda.

Na Kontovelju, 18. junija 1900.

Pevski zbor Kontoveljski.

Dragotin Starc,
zborovodja.

Iz Barkovelj nam pišejo: Minolo nedeljo se je vršila pri nas lepa cerkvena slav-procesija sv. Rešnjega Telesa. Da-si je naša procesija že na glasu, kakor najlepša v vsej okolici, ali letos se je vršila že naravnost vzorno, tako, da reditelji niso imeli nikakega truda.

Pri maši so peli pevec »Adrije« Volaričovo mašo se slovenskim tekstom. V procesiji so peli tudi isti, ali pomnoženi se starejšimi pevci. Vse petje, pri maši, v procesiji in na pop. službi božji, se je vršilo izključno v slovenskem jeziku, kar je slavnost še posebno povikalo. Mene je posebno ganila krasna skladba »Molim te ponižno« — katero so peli izborni pri vsakem evangeliju.

Tu sem naj bi prišli vsi latinizatorji in nasprotniki slovenskega cerkvenega petja ter sodili o utisu, ki ga napravljajo besede pesmi: »Vse, kar vera pravi, verjem vse trdno« — pete tikoma pred blagoslovom s sv. Rešnjim Telesom. Da, trdo bi moralo biti srce, katerega ne bi v takem svečanostnem trenutku ganile te besede, pete v milem materinem jeziku, ter mu utrljale vero. Ali more nerazumljena latinščina napraviti tak učinek!! — Vsaka trditev v tej smeri bila bi — smešna. Torej v interesu vere: proč z nerazumljivo latinščino vsaj na cerkvenem petju!

Slavnost je poveljevala tudi krasna in dragocena trobojnica pev. društva »Adrija«, katero je pred pevci in pevkami nosil krepak mladenič. Posebno mi je omenjati nenavadno veliko udeležbo naših Barkovljank v krasni narodni noši. Zares — ženska narodna noša je (posebno v procesiji) nekaj izredno lepega! In naj si moda izmišlja vse raznovrstnosti v oblekah — drage Barkovljanke, najlepše ste — v narodni noši!

Slavnost je nadalje poveljevala vojaška godba, ter dolga vrsta šolskih deklic istotako v krasni beli narodni noši. In kaj naj rečem o celotnem utisu, ki ga je napravila naša

procesija na gledalca in poslušalca minolo nedeljo? — No, o tem mi ne treba veliko govoriti. — Splošno menenje tudi tujcev, navzočih na procesiji, je bilo, da Barkovlje morajo biti ponosni na to svojo — cerkveno slavnost.

Popoldne pa se je zbralo v gostilni »Obrtnega društva« (Narod. dom) na koncertu, prirejenem po pevsk. društvu »Adrija«, nad 600 oseb.

Wagnerjeva godba je igrala izvrstno le izključno slov. komade, katerim je navzoče občinstvo navdušeno ploskalo.

Zabava je bila izborna, dokler nas ni po 10. uri nepoklicani dež polagoma razpodil. Ker je ta koncert sploh jako ugajal, je sklenilo društvo, da ga prihodnje nedeljo ponovi.

Proč s slovenskimi trakovi iz cerkve Sv. Jakoba! pravi pobožna »Riecreazione«, glasilo tukajšnje laške duhovščine. Dobro torej, Vi laška duhovščina podite naše slovenske trakove iz laških cerkv, ker ne pomislite, da z našimi slovenskimi trakovi utegnejo oditi iz cerkve tudi — Slovenci! Potem, ko ne bo več slovenskih trakov in nas v tržaških cerkvah, potem boste imeli vsaj mir!

Vi boste imeli mir, cerkev pa — škodo. Ali kaj je Vam mari korist cerkve?! Vaša parola je: Cerkev bodi raje prazna, ako nima biti poitalijančevalka!

Nemške šole so vislice. Pišejo nam: Včeraj ste povedali, kako je rekel leta 1893 laški poslanec iz Tirola v dunajski zbornici poslancev. »Nemške šole so vislice, na katere nerazumni laški roditelji obešajo lastne otroke«.

Porabimo to tudi mi in recimo, tudi tako, samo malček drugače: »Nemške in laške šole so vislice, na katere obešajo nerazumni slovenski roditelji lastne otroke«.

Ker pa mi tržaški Slovenci nimamo slovenskih šol, ker nam magistrat in vlada nočeta dati slovenskih šol, hajd roditelji: Na vislice z našimi otroki, na vislice z našo krvjo, z našim mesom, na vislice nesi slovenska mati otroka, katerega si dojila z lastnim mlekom! Na vislice, obesi ga, na vislice z njim! O Avstrija, Avstrija!

Nečloveško! Pišejo nam: Lanjskega leta je v Economovem mlinu ponesrečil na delu stari revni mož Josip Uršič. Vreča, ki je padla iz visočine, mu je premaknila nogo iz sklepa pri stegnu.

Bil je dlje časa v bolnišnici in potem v podpori pri enem naših slovenskih društev. To društvo mu je pošteno plačalo podporo do onega dne, ko ga je po zakonu morala sprejeti »Zavarovalnica za slučaj nezgod«. Ta zavarovalnica mu je dne 24. vsakega meseca pošiljala svoto 22 gld. in nekaj novičev. Maja meseca pa mu niso poslali nobene svote in nobenega obvestila. Šel je torej osebno povprašat in izvedel je, da mu ne gre več nikaka podpora (!), ker da si je bolezen naravnal sam (!), kar da potrjuje tudi sin tega nesrečnika!

Povemo naj, da Uršič nima in ni imel otrok, a je revež nekoliko zmešan, zato ni znal odgovoriti na gori omenjeni odgovor.

Slučajno je o tem dogodku izvedel nekdo, ki je Uršiča poslal v slovensko društvo, a le-to je poslalo svojega moža, da poizve, kaj da je na stvari.

Ko se je ta odposlanec slov. društva predstavil gospodom v zavarovalnici in prosil pojasnila glede nesrečnega Uršiča, so mu odgovorili, da je nastala pomota, da so Uršiča vzeli za nekega drugega, in da Uršič takoj vdobi nakazano mu podporo!

Oni dan pa je zdravnik preiskal starega reveža in našel — da je popolnoma zdrav ter da mu ne gre več nikaka podpora!! Revni Uršič, ki je popred vedno rad delal in ki bi, ko bi bil zdrav, gotovo še delal pri svojem gospodarju, ne more hoditi brez palice in ne more niti dvigniti poškodovane noge!!!

Povpraševali smo razne moze, ki se umejo v teh poslih, in vsi so bili tega menjenja, da je ta slučaj nezasišan! Da zavarovalnica meče kar na cesto moža, ki ne more zaslužiti niti subega kruha, potem ko je zgubil svoje moči na poštenem delu in ko je na tem delu ponesrečil! Sedaj ima sodišče v rokah to stvar. Upamo, da ta oblast ne zavrne tega nesrečnika, ki je vsled ponesrečenja na delu postal nezmožen služiti si vsakdanji kruh. Za danes naj bo dovolj, ker hočemo počakati zvršetka. Potem se pa obrnemo na Dunaj (ako bi nesrečnika pustili — na cesti!), da izvedo tam gori, kako se tu dele podpore ponesrečencem!

Proč z vlečki! Kolikokrat sem že klel, ko sem šel po tržaških ulicah o vročih dnevih in mi je nesreča privedla pred nos

kako žensko, katere krila so se vlekle po tleh, da se je gnjusni prah kar v oblakih vzdigoval s tal ter silil človeku v nos, v usta in v oči. Čudil sem se, da se v javnosti ne vzdigne vihar nevolje proti tej nadlogi. Ako že nekatere dame toliko drže na svoje vlečke, pa naj si stvar uredi tako, da ne bodo presedali drugemu občinstvu, ki nima na njih vlečk nikakega interesa in torej ne mara imeti škode in neprijetnosti. Da ta nevolja ne izvira le samo iz kaprice, priča okolnost, da so se nedavno v Rimu na učeniškem kongresu bavili s to zadevo najodličnejši italijanski zdravniki. Zdravnik Casagrande je dokazoval škodljivost vlečk sledeče: Dobil je več dam, ki so hodile po eno uro po mestu. Tem damam je preiskal vlečke in je na vseh dobil cele kolonije mikrobov, bacilov influence, tuberkuloze, tifozne mrzlice in drugih bolezni. Vlečke delajo po ulicah prah in dvigajo posušene kali bolezni, katere potem ljudje sopejo va-se. Kongres je najodličnejše obsodil vlečke in priporočal, da se kratkoma prepovedo. Prav tako! Proč s takimi itak neukusnimi izrastki mode!

Dame, ki se svojimi vlečki pometajo po tržaških ulicah, naj si zapomnijo, da na ta način frivolno igrajo z zdravjem drugih ljudi in v prvi vrsti svoje rodbine.

Nagle smrti je umrl večeraj jutro korvetni kapetan Marian Pfau na vožnji na Dunaj. V postaji sv. Peter ga je zadela kap. Okrajno pomorsko poveljstvo je, obveščeno brzojavnim potom o dogodku, poslalo na lice mesta častnika, ki je dal pokojnika prepeljati v Trst v vojaško bolnišnico. Pogreb bo v četrtek popoldne.

Povožena. Včeraj je prišla v ulici Poste vecchie 67-letna Terezija Gregor iz ulice Legna pod neko kočijo. Poškodovano so spravili v bolnišnico, neprevidnega kočijaža so pa zaslili na policiji ter potem izpustili.

O samomorilec na Greti o katerem smo poročali v večerajnji izdaji našega lista, je soproga nesrečnega spoznala 50-letnega višjega kontrolorja Henrika C. s poštnega urada na stari mitnici. Truplo so prepeljali na pokopališče pri sv. Ani.

Od zgoraj prihaja vse dobro, časih pa tudi kaj slabega. To je občutil sinoči dninar Alojzij Štrangel, ko mu je v ulici S. Filippo padla na glavo posoda s cvetlicami ter ga ranila, da je moral na rešilni postaji iskati pomoči.

Nogo si je zlomil večeraj o padu 74-l. Andrej Pecille iz ulice Olmo št. 7. Nesreča ga je doletela v ulici Amalia. Spravili so ga v bolnišnico.

Aretiranje. Policijski nadzornik je večeraj aretiral 27-letnega Antona Stagni iz Bolonje v Italiji. Italijanske oblasti, s katerimi je imel že večkrat opraviti, so ga iskale zaradi raznih deliktov.

Neprevidnost. Neki 15-letni fant je večeraj s svojim vozičkom razbil steklo izloženega okna trdnice Piazza & Mann v ulici Nuova ter povzročil škodo za 160 kron.

Zasulo je večeraj v nekem kamenolomu v Škedenju 72-letnega Luko Flego. Tovarši so ga izkopali ter poklicali zdravnika, ki je pa nesrečnega našel že mrtvega.

Požar v gozdu. Včeraj je zgorelo kakih 1500 kvadr. metrov občinskega gozda pri Lonjeru. Ogenj je nastal po papirnatem bulonu, katerega je nekdo spustil pri Sv. Jakobu v zrak. Lonjerci in mestni gasilci so po napornem delu pogasili ogenj.

Okrajna bolniška blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 343 slučajev bolezni, 372 oseb je proglašanih zdravimi, 714 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 101 takih, ki so ponesrečili na delu. V 160 slučajih so se bolniki pregrešili proti naredbam zdravnikov. Na podporah se je izplačalo tekom tedna 9163.96 kron.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 20. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Cucherna št. 1, pohištvo; na Korzu št. 2, stroji za pisanje, tiskarske stvari in pečati; v ulici Boschetto št. 34, pohištvo, konj in kočija; v ulici Sanità št. 8, tirjatve; na Vrdeci št. 741, krave; v ulici Nuova št. 29, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 24.6, ob 2. uri popoldne 28.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.6 — Danes plima ob 1.18 predp. in ob 3.24 pop.; osek ob 7.39 predpoludne in ob 10.15 popoldne.

Delaven narodnjaku v spomin. Pišejo nam: Včeraj 18. t. m. smo spremili k večnemu počitku 78-letnega Mikola Andreja, ki je bil, ako upoštevamo njega visoko starost, skoraj izjema med ostalimi sovrstniki svojimi. On si je vzgojil svoja sina tako, da govorita in čutita z nami. Slava mu!

Sinoma pa kličemo ob tej slovesni priliki: spominjajta se vsikdar, kaj je bil vašin oče!

Pogreba se je udeležila velika množica našega delavstva, da-si je bilo vreme skrajno neugodno.

Pevsko društvo »Zvezda« v sv. Ivanu priredi v nedeljo, dne 24. junija t. l. ob 4^{1/2} uri popoldne v prostorih krčmarja g. Frana Živica na Sovrarišcu v sv. Ivanu svoj prvi (ustanovni) občni zbor.

Odbor »Zvezde«.

Naša mladina na delo. Pomladanski zrak je vzdramil tudi narodno mislečo mladino, ki se zbirajo pod zastavo najmlajšega društva: »Zveza tržaške slovenske mladine«. In sicer je ista sklenila, da priredi dne 24. junija t. l. na šolskem vrtu pri sv. Jakobu velik glasbeni in pevski koncert na korist ustanovitve »Narodne godbe«. Močna »Nabrežinska godba« bo izvajala lep program narodnih pesmi; sodelovalo bo blagohotno »Slovansko pevsko društvo« z nastopom moškega zbora. Velika zabava za slav. občinstvo bo »Šaljiva tombola«. Med posameznimi točkami se bodo prižigali veliki umeteljni ognji, kakor običajno na dan sv. Ivana.

Tržaški Slovenci! pokažite to nedeljo z mnogobrojnim obiskom, da znamo ceniti trud naših mladeničev, podpirajmo jih posebno zdaj v začetku njihove organizacije, ker oni nas bodo svoj čas nadomestili v velikem boju, ki ga bijemo proti sovragom.

Star Tržačan.

Vesti iz Kranjske.

* Prešernova slavnost v Vrbi na Gorenjskem, ki so jo priredili tamošnja okoličanska gasilna društva, je krasno vspela. Nad 200 gasilcev in velika množica drugega občinstva je hitela minolo nedeljo od postaje Žerovnica k pesnikovim rojstni hiši v Vrbi, kjer so pevska društva zapela oba napeva »Luna sije« in gasilci so na spominsko ploščo pritrdili velik lovorov venec. Topiči so naznanjali začetek slavlja in krasno vreme je storilo svoje za popoln uspeh lepe narodne slavnosti, ki je v marsikaterem sren podžgala plam rodoljubja. Zato vsa čast gasilem, ki so slavnost priredili. Med drugimi se je slavnosti udeležil tudi ljubljanski župan g. Hribar. Čisti dobiček, ki se obrne v prid Prešernovemu spomeniku, znaša nad 200 K.

* Na lovu na Gorenjskem je ponesrečil dvorni svetnik in finančni prokurator gospod dr. Račič. Zlomil si je nogo.

* Novo javno mestnokopalnišče otvorijo v Kranju. Zgrajeno je v »Dolu« na prostoru g. Foeka.

* Okradeni fotograf. K ljubljanskemu fotografu Müllerju sta prišla te dni dva kmečka fanta, da se dasta fotografirati. Da bi se bolj »postavila«, posodil jima je Müller svoj prstan z briljantom, vreden 300 kron. Fanta sta se kazala silno zadovoljna ter z mnogimi besedami hvalila fotografa. Ko pa sta odšla, se je fotograf prijel za glavo: prijazna fanta sta mu odnesla dragocen prstan. Prebrisane sta vedela, zakaj ga hvalita!

* Na železniški postaji v Lescah je neki sila ohol nemški uradnik, ki nastopa proti slovenskemu občinstvu na način, ki je, ako pomislimo, da je v absolutno slovenski deželi, naravnost drzen. Ta nemški nestrpnež se je dne 13. t. m. nad strankami, ki so slovenski zahtevale vožne listke, zarežal čes: uradniki železnice samo nemški govore. Neko gospo, ki je v slovenskem jeziku zahtevala dva vožna listka, ni hotel umeti ter jo je pustil čakati tako dolgo, da je vlak že privozil na postajo, in ko je na to gospa zopet nujno ponovila svojo zahtevo, zagrmel je naduti surovež nad njo: »Bei mir muss man deutsch verlangen!« Takemu postopanju železniških prenapetevčev bi se moral enkrat za vselej narediti konec.

* V osmi činovni razred sta pomaknjena profesorja na ljubljanskem učiteljskem, gg. Fran Orožen in Viljem Hallada.

Razne vesti.

Junaška mati. Koliko premore materina ljubezen, kaže ta-le slučaj. Pred dlje časom

se je sin delavca Kirsta v Hörle opekel jako hudo. Hude opekline se niso hotele zaceliti, kljub vsemu zdravniškemu trudu in mladenič je bil na robu groba. Rešitev bi bila mogoča le še tedaj, če bi se na rane položila sveža človeška koža. Ko je o tem izvedela mati bolnika, je takoj ponudila, da naj njej vzamejo potrebne kože v rešitev sina. Zdravnik je nato res vzel z njene rame velike kose kože ter jih položil na rane sinove. Ker je pa bilo treba toliko kože, da bi se ženi na jedenkrat brez smrtne nevarnosti ne mogla odrezati, sporazumela se je žena z zdravnikom tako, da čez nekaj dni zopet pride in se je potem res zopet podvrгла neizrečno boleči operaciji ter jej je zdravnik zopet odločil velike površine kože na stegnu. Žena je z največjo potrpežljivostjo in junaštvom ter brez narkoze prenesla vse operacije ter se veselila na ozdravljenju svojega sina.

Brzjavna poročila.

Cesar v Brucku n. L.

DUNAJ 19. (K. B.) Danes v jutro se je odpeljal cesar v Bruck n. L., da inspiciira tamošnje vojaštvo. Spremljali so ga nadvojvodi Fran Ferdinand in Rajner, vojni minister pl. Krieghammer, glavna vojna nadzornika Reinländer in Waldstätten ter inozemski vojaški atašaji.

BRUCK n. L. 19. (K. B.) Cesar se je pripeljal s spremstvom danes semkaj. O vsprejemu so bili na okrašenem kolodvoru poveljnik voja grof Üxküll-Gyllenband ter načelniki oblasti. Cesar je govoril z več navzočimi ter odjezdil s sijajnim spremstvom v tabor. Pred vsem je pregledal 3. polk cesarskih lovecev pod poveljstvom nadvojvode Ferdinanda Karola; opazoval je vaje 1. bataljona ter nasproti poveljniku istega, pl. Dürfeldu, izrazil svoje zadovoljstvo. Potem se je podal k polku Deutschmeister in izrekel polkovniku Pfeifferju svoje priznanje. Temu je sledil manever poslednje imeovanega polka in 3. polka cesarskih lovecev. Cesar je pohvalil moštvo in poveljnika obeh polkov ter inspiciiral divizijski topniški polk št. 42.

Komuniké čeških poslancev.

DUNAJ 18. (K. B.) Okrožnica o sejah izvrševalnega odbora čeških poslancev konstatira enotno naziranje o političnem položaju ter soglasne sklepe o nadaljnjem postopanju strank.

Češko-moravsko-šleski narodni svet.

PRAGA 18. (Priv.) Včeraj se je ustanovil češko-moravsko-šleski narodni svet; udeležba od strani državnih in deželnih poslancev, raznih društev in strank je bila obilna. O političnem položaju je poročal dr. Herold. Po daljši debati so sprejeli resolucijo, ki izjavlja, da Čehi ne morejo sprejeti predloženih jezikovnih zakonskih načrtov ter protestira proti morebitnemu oktroiranju istih.

Razsodba v stvari zaliva Delagosa.

BEROLIN 18. (K. B.) Danes so podpisali razsodbo v stvari zaliva Delagosa ter jo dostavili udeležencem.

Ostavka italijanskega ministerstva.

RIM 18. (K. B.) Minister-predsednik Pelloux je priobčil v komori, da je ministerstvo podalo ostavko. Kralj si je pridržal odločitev. Ministerstvo ostane za sedaj v službi.

Iz pruskega parlamenta.

BEROLIN 18. (K. B.) V skupni seji gospodarske zbornice in zbornice poslancev so danes popoldne zaključili zasedanje deželne zbornice pruskega z govorom predsednika gospodarske zbornice, ki ga je končal s »hoch« cesarju.

Gibanje med Armenci.

CARIGRAD 18. (K. B.) »Agence de Constantinople« javlja na podlagi uradnih zagotovil, da so popolnoma nerresnične vesti o gibanju med Armenci ob rusko-turški meji, ter da ni res, da se Armenci izseljujejo v velikih množicah in prestopajo v islam.

Položaj na Kitajskem.

BEROLIN 18. (K. B.) »Times« javlja včeraj iz Shanghai: Dne 14. t. m. se je podalo 1700 Rusov v Peking. Podkralj v Naugkingu (pokrajina Tsinfu) je prosil krono, da zatre nemire proti tujcem.

BEROLIN 18. (K. B.) Nemška topniška ladja »Jaguar« z drugim admiralom križarskega ladjevja, kapetanom Kirchhoffom, je danes prispela v Tsintau ter odplula v Taku.

BEROLIN 18. (K. B.) »Wolff« javlja iz Honkonga: Poslednja zanesljiva vest z dne 15. t. m. pravi, da so se kitajske redne čete postavile evropskim četam, ki korakajo proti

Peking, na pot ter da pride kmalu do ob-streljanja trdnjave pri Taku-u.

LONDON 18. (K. B.) Večerni listi priobčujejo brzjavko iz Shanghaija z današnjega dne: Brzjavka iz Čifu-a javlja, da je danes jutro priplula tjakaj japonska topniška ladja, ki je poročala, da so se evropske pomorske čete polastile trdnjave pred Takuom. Po ultimatumu, priobčenem kitajskemu poveljniku, je 17 trdnjav začelo streljati na vojne ladje. Evropsko ladje je odgovarjalo, kitajski topi so morali utihniti in Evropeji so zasedli trdnjave.

BEROLIN 18. (K. B.) »Nordd. Allg. Zeitung« javlja: Ko je danes jutro prispela iz Čifu-a brzjavka, naznanjajoča, da je neka japonska torpedovka javila, da so se ustaši polastili poslanstev v Peking, so dobili zastopniki Nemčije v Londonu, Petrogradu, Tokiu in Shanghaiu ukaz, da se nemudoma obvestijo o stvari. Nemški konzul v Hongkongu javlja, da tamkaj ničesar ne vejo o tem. Odgovor ostalih zastopnikov še ni došel.

BEROLIN 18. (K. B.) Popoldne je dospela brzjavka nemškega konzula v Čifu-u: Nocoj je prinesla japonska topniška ladja iz Taku-a vest, da so Kitajci položili tamkaj v reko torpede. Tuji poveljniki so se zbrali na ladji ruskega admirala ter poslali poveljnikom trdnjav pred Takuom ultimatum, da do 17. t. m. ob 7. uri pop. umaknejo svoje čete. Na to so dne 17. t. m. ob 1. uri ponoči začele trdnjave streljati. Nemške, ruske, angleške, francoske in japonske ladje so odgovarjale. Streljanje je trajalo sedem ur. Pravijo da sta dve angleški ladji utonili v reki. Brzjavna in železniška zveza med Takuom in Tientsinom je pretrgana. Tudi promet po vodi je v nevarnosti.

LONDON 19. (K. B.) Reuterjeva poslovnica javlja včeraj iz Čifu: Trdnjave pred Takuom so sedaj na obeh obalah reke zasedle evropske čete. Kitajci so dne 17. t. m. začeli streljati, ne da bi to kdo pričakoval.

Vojna v južni Afriki.

Kje je predsednik Krüger?

LONDON 18. (K. B.) »Times« javlja včeraj iz Lourenzo-Marqueza: Predsednik Krüger je prestavil svoj glavni tabor v Alkmar pri Nelsonspruitu.

Baden Powell v Pretoriji.

LONDON 19. (K. B.) Lord Roberts javlja iz Pretorije dne 18. t. m.: Baden Powell je prispel semkaj.

Vabilo na naročbo.

S 1. jenijem 1900 smo odprli novo naročbo na »Edinost«, katera stane: v Trstu (na dom pošiljava) in za vse Avstro-Ogersko:

24 kron za vse leto,
12 „ „ pol leta,
6 „ „ četrt leta,
2 kroni na mesec;

za zunanje dežele:

36 kron za vse leto.

za pol, četrt leta in na mesec pa razmerno.

Kdor izmed zunanjih naročnikov naroči »Edinost« na tamošnji pošti, dobi jo za 18 kron; to pa vsled tega, ker nam ni treba lista frankirati (5 stot. za vsako številko), marveč dotični naročnik plača poštino naravnost tamošnji pošti, ali poština se izdatno zniža.

Posamične številke lista se prodajajo v Trstu v mnogih tobakarnah po 6 stotink (3 kr.), v Gorici pa po 8 stotink (4 kr.)

List se zamore z vsakim dnem naročiti.

One naročnike pa, ki so zaostali s plačilom naročnine, uljudno prosimo, da nemudoma storijo dolžnost.

Uprava »Edinosti«

v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Trgovina in promet.

Kartel v obliki javne trgovinske družbe.

Česke tovarne za repno olje so sklenile te dni v Pragi pogodbo, glasom katere so se združile v javno trgovinsko družbo z naslovom: Osrednja prodajalna poslovnica čeških tovarnarjev repnega olja — Kostomlatsky & tov. To je nova oblika kartela.

Nova enketa o davku na špirit.

Ker so se razni deželni odbori različno izjavili glede namerovanih deželnih zakonov o dokladi na državni davek od špirta, je finančno ministerstvo razpisalo v to svrhu nov shod deželnih glavarjev za dan 25. t. m. na Dunaj.

Carinska izvorna potrdila za Turško.

Odkar se nahaja Turška v carinskem boju z nekimi državami, imajo naši izvozniki velike sitnosti o nabavi izvornih potrdil. Tukajšnji turški konzulat zahteva namreč visum ministerstva za vnanje stvari, poslednje visum ministerstva za notranje stvari, to zopet namestništva, okrajnega glavarstva in občine. Zveza avstrijskih industrijalcev je storila potrebne korake, da se stvar olajša.

Nove tovarne za sladkor na Ruskem.

Tekom prihodnje sladkorne kampanje ustanovijo na Ruskem dvanajst novih tovarn za sladkor. Potem bo vseh takšnih tovarn na Ruskem 276.

Izvoz dog iz Trsta in z Reke

v maju mesecu 1900. Došlo je v Trst 352.000 kosov in sicer 160.000 iz Bosne čez Metković in 192.000 z železnico. Izvozilo se je pa iz Trsta 261.665 kosov v Bordeaux, 16.355 v Italijo, 196 kosov v Jaffa. Z Reke je znašal izvoz: 950.403 v Bordeaux, 380.924 v Marseille, 27.000 v London, 63.978 v Italijo in 250 v Jaffa.

Nevročljiva pisma.

V zmislu naredbe c. kr. trgovinskega ministerstva od 3. januarja t. l. št. 70157 ex 1898. (Pošt. in brz. naredbenik št. 7. ex 1899.) so se po posebnem, c. kr. poštenu in brzjavnemu ravnateljstvu pridelenem odseku uradno odprle nevročljive pošne pošiljatve, katere so prejemni poštni uradi predložili tekom meseca maja t. l.

Tem povodom se ni moglo izvedeti, kdo je oddal na pošto v priloženem zapisniku navedene, priporočene ali vrednosti obsežajoče pošiljatve.

Dotični oddajalci, ki želé, da se jim ta pisma vrnejo, so s tem vabljeni, da dokažejo svojo lastninsko pravico do njih potom dotičnega poštnega urada, ali pa neposredno na podpisnem c. kr. poštenu in brzjavnem ravnateljstvu.

V slučaju, da tekom enega leta nikdo ne dokaže lastninske pravice do teh pošiljatev proda se njihova vsebina, v kolikor je v to prikladna, na javni dražbi ter se zaračunajo izkupljeni, v pisnih eventuelno najdeni in k poštnim nakaznicam spadajoči zneski na korist poštnega erarja. Vsebinski ostalih pošiljatev se pa uniči.

Iz kaz. po posebnem odseku c. kr. poštne in brzjavnega ravnateljstva odprtih nevročljivih poštnih pošiljatev, o katerih se ne ve, kdo je iste odposlal:

Iz Trsta na Lidi Dommes Ju'lenburg, Lo dovico Piano Dunaj, Carlo Conte Gabrielli dalla Balla Benetke, Mario Cehovin Antwerpen, Gusti Cereenz Trst, Giuseppa Bianco Palermo, Giov. Giacompoli Milan, Venzazio Maurin Neco Perez, Klansberger Trst, And. Kracker Mötling, Guido Hribar Noveroseinzeke, Banca croata cooperativa Reka, Nicolaus Naclieh Pulj, Waisen-Sparcassa Celovec, Gius. Sna-liel Trst, Oscar Franz Pfenghausel Dunaj, Grenner & Joeke Aus-sig na Labi, Claire de Moulins Bordeaux, René Debeuz Djeboni, Francesco Vidulich Aden, Olga Brinsi Berolin. (Zvršetek pride.)

Proti kašlju,
griholu, hripavosti, upadajo glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-nikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatlicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poština prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, točji istrsko, dal-matinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 2b. Velika zaloga in delavnica vsako-vrstnega obuvala po naročilu.

Pekarne in sladličarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladličarno. Vedna zaloga vsako-vrstnih tort, krožnikov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih li-kerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-krat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po po-godbi in naročilu franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-karna in sladličarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladličarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pecivo za vsakovrstne praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji. trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-venški in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro pre-skrbljeno zalogo oglja in raznega kariva kakor pre-moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Škočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke. Trgovcem po-šilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-loga zasnovevstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mno-obrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 14 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cer-kvenim oskrbništvom ter slavnemu občinstvu.

Tovarna nadplato (Schuh ober-theil) tvorni-sko zalogo usnja in podplato, vse potrebščine za čevlarje, sedlarje, knjigoveze, itd. ter glavno zalogo voščila (biksa) družbe Sv. Cirila in Metoda v Lju-bljani ima trdnja Ivan Drufovka Gorica Travnik 5 Filijalki v Komnu in Sežani. Ceniki zastoj in franco naročila točna.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: za zavarovanje proti po-zaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavica in reserva dne 31. decembra 1893. . . . . gld. 58.071.673-84
Premije za poterjati v naslednjih letih 30.541.700-64
Glavica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. . . . . 169.929.625-03
Plačana povračila:
a) v letu 1894. . . . . 9.737.614-48
b) od začetka društva do 31. decembra 1894. . . . . 292.401.706-51
Letni računi, izhaz dosegljiv plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanj-nejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 8 1/2 v lastnej hiši.

V Sv. Križu

(v okolici tržaški)

se oddajo v najem prostori: prijavljeni za pekarno in prodajalnico.

Ponudbe na g. Kristjana Košuta v Sv. Križu št. 177.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in spre-jemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajni, po cenah, da se ni bati konkurence.

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedo, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata s preljubljene okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res dru-žinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, katere okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno burvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tret-jino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovicovsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljša nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krep-jujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, po-sebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da.

Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. Ea poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanh belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom „Kath einer“.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža laho. Z redno uporabo istega se prebavljanje krep-i in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-mače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hlaadi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno po-loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornierjeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in aceti-lenskim plinom za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin 1898 Zlata kolajna Budapest 1899
99 Schiedam Haag
Vratisiava Monakovo

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.214, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprej vrsta, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italjansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni

ulica Valdirivo šte. 3, I. nadst.

Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8 3/4 zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4-5 popoldne.

Restavracija Mahorčič

v Divači

z obširnimi, krasnimi vrtom z lopami z nekaj njiv in travnikov, z lepimi sobami za ptujce in letoviščnike z obširnimi govejimi in konj-skim hlevom ter družimi gospodarskimi pro-stori, odda se vsled maloletnih dedičev

v najem

Podudbe sprejema in natanjnejša pojasnila daje varuh Albin Strekelj v Skocijann pošta Divača.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-kovcih avstrijske veljave, stepijo nove obrestne takse v krepst z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Line, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjumi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., I. nadstr v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestu-jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %. Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol-in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000. Poštno-hran. račun št. 837.315.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli,

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih brestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 1/2 % proti 5 dnevni odpovedi	
" 2 1/2 % " 12 " "	
" 3 1/2 % " 4 mesečni " "	
" 3 1/2 % " 8 " "	
" 3 1/2 % " 1 letni " "	

Napoleone:

po 2 % proti 20 dnevni odpovedi	
" 2 1/2 % " 40 " "	
" 2 1/2 % " 3 mesečni " "	
" 3 % " 6 " "	

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25 oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 1/2 % do vsakega zneska; izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo v posebni uložni knjižici.

c) Zračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo kateri si bodi uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.